

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS ALLIN METSÄSTYKSEN RAJOITTAMISESTA METSÄSTYSVUOSINA 2024–2027

Pääasiallinen sisältö

Alli (*Clangula Hyemalis*) on Itämeren runsaslukuisin merisorsa, joka on nykytiedon valossa taantunut voimakkaasti. Alli on kansainvälisesti luokiteltu vaarantuneeksi voimakkaan taantumisen vuoksi. Kansallisesti allin on luokiteltu silmälläpidettäväksi. Itämerellä ja Suomen merialueella talvehtivan allikannan suojelemiseksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin allin metsästys kokonaan sisämaassa ja merialueella metsästäystä rajoitettaisiin metsästäjäkohtaisella saaliskiintiöllä kolmen vuoden määräajaksi.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on tämän asetuksen avulla varmistaa, että allikantaa ei vaaranneta ja metsästyksen sääntely noudattaa kestävästä käytöstä peräytyä, ottaen huomioon allin Länsi-Siperian ja Pohjois-Euroopan populaation voimakas väheneminen.

Alli kuuluu Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000), jäljempänä AEWA-sopimus, piiriin. Vuonna 2015 allin on luokiteltu AEWA-sopimuksen liitteen 3 toimintasuunnitelman taulukossa sarakkeen A kategoriaan 1b, joka tarkoittaa, että allin metsästys tulisi kieltää. EU on asettanut luokittelulle varauman, mikä tarkoittaa sitä, että päätös ei oikeudellisesti velvoita EU:a, mutta komissio siitä huolimatta suosittaa jäsenmaita noudattamaan AEWA:n luokitusta. Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on lisätä kansainvälistä yhteistyötä allin kansainvälisen hoitosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseksi. Samalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella rajoitettaisiin allin metsästäystä merkittävästi, jotta metsästys ei vaikuttaisi merkittävästi kantaa vähentävästi, kunnes metsästyksen kestävyys voidaan varmistaa kansainvälisen sopimuksen puitteissa.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on, että allin siirtyisi AEWA-sopimuksen suojeluluokituksessa lajiksi, jonka metsästys voitaisiin sallia kansainvälinen hoitosuunnitelman puitteissa, joka toteuttaisi sopeutuvan metsästyksen sääntelyn periaatteita (engl. *adaptive harvest management, AHM*), kuten metsähanhen kohdalla on toimittu.

Allin metsästys esitetään kiellettäväksi metsästyslain (615/1993) 38 §:n mukaisella asetuksella 3 vuodeksi (1.8.2024-31.7.2027) kokonaan sisämaassa. Merialueella ja mereen rajoittuvilla saarilla ja luodoilla metsästyksen asetettaisiin metsästäjäkohtainen saaliskiintiö enintään viisi (5) allia vuorokaudessa. Asetus olisi saman sisältöinen kuin edelliset voimassa olleet asetukset (711/2018, 592/2021) vuodesta 2018 lähtien.

1 Nykytila

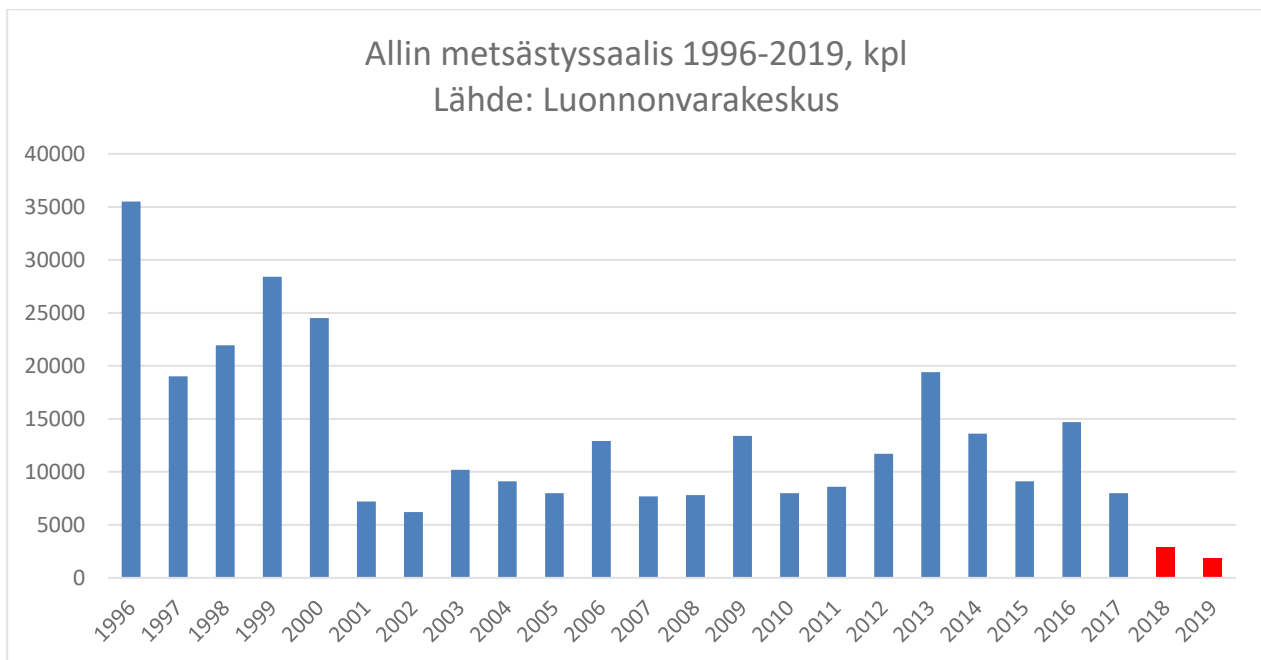
Allikannan tila ja lajin metsästys

Allin on Itämeren runsaslukuisin merisorsa, joka nykytiedon valossa on taantunut voimakkaasti. Läntisen Siperian ja Pohjois-Euroopan lisääntyvän kannan arvioidaan olevan 1 600 000 ja kannan kehityssuunnan 2009-2018 olevan vakaan kysymysmerkillä varustettuna¹. Aiemmin kannan arvioitiin aiemmin olevan 1 600 000 –

¹ Wetlands International, Waterbirds Population Estimates. *Clangula Hyemalis*. West Siberia / North Europe (BRE). <https://wpp.wetlands.org/explore?conservation=1> Viitattu 30.5.2024

1 800 000 yksilöä². Uusimmassa EU:n lintudirektiivin artiklan 12 raportissa vuosilta 2013–2018 EU:ssa talvehtivan allikannan arvioidaan olevan 1 160 000 – 2 130 000 lintua.³ EU:n pesimäkannan tilan arvioidaan silmäläpäidettävä (*Near Threatened*) ja talvehtivan kannan taantuvan (*Depleted*). Lyhyellä aikavälillä EU:n talvehtivan kannan arvioitiin olevan vakaa, mutta pitkällä aikavälillä se on vähentynyt. Osa laskennoissa havaitusta taantumasta saattaa selittyä muuttuneilla talvehtimis- ja levähdysalueilla. Alli on maailmanlaajuisesti luokiteltu vaarantuneeksi voimakkaan taantumisen vuoksi, sillä kannan on arvioitu vähentyneen 30–49 % 27 vuoden (kolmen sukupolven) aikana⁴. Vielä vuonna 1996 ilmestyneessä arvioissa Länsi-Siperian ja Pohjois-Euroopan populaation arvioitiin olleen vähintään 4 600 000 allia⁵. Kansallisesti sen uhanalaisuusluokka silmäläpäidettävä⁶.

Suomessa laji on lähinnä läpimuuttava laji. Suomen lisääntyväksi kannaksi on arvioitu 1500 – 2000 paria. Suomessa talvehtivan kannan kooksi arvioidaan noin 20 000 – 40 000 yksilöä ja se on ollut kasvussa vuodesta 2010 lähtien.

Kaavio 1. Allisaalis Suomessa vuosina 1996–2019. Luonnonvarakeskus, metsästystilasto: <https://www.luke.fi/fi/tilastot/metsastys> Viitattu 21.6.2018.

Suomessa tapahtuva metsästys kohdistuu todennäköisesti valtaosin Venäjän pohjoisosissa pesivään ja Suomen läpi talvehtimisalueille Itämeren eteläosiin muuttavaan kantaan. Vuosina 2010–2017 metsästysaalis on ollut

² 7th Edition of the Conservation Status Report (CSR7) of AEW. https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/document/aewa_mop7_14_CSR7_with_annexes_en_corr1_0.pdf

³ https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/summary?period=3&subject=Clangula+hyemalis&reported_name=

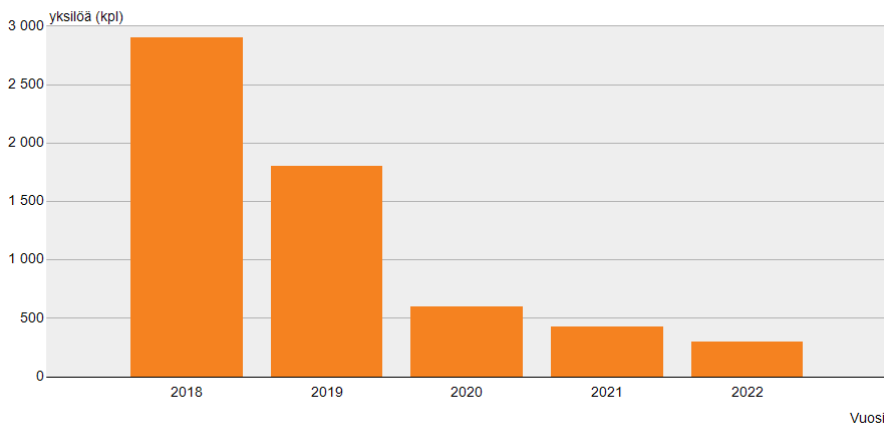
⁴ BirdLife International. 2015. *Clangula hyemalis*. The IUCN Red List of Threatened Species 2015: e.T22680427A59972589. Haettu 7.6.2018. <http://www.iucnredlist.org/details/22680427/1>

⁵ Scott, D.A. & Rose, P.M. (1996). Atlas of Anatidae Populations in Africa and Western Eurasia. Wetlands International Publication No. 41, Wetlands International, Wageningen, The Netherlands.

⁶ Lehikoinen, A., Jukarainen, A., Mikkola-Roos, M., Below, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Rusanen, P., Sirkiä, P., Tiainen, J. & Valkama, J. 2019. Linnut. 2019: Julk.: Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. S. 263–312. www.ymparisto.fi/punainenlista

vaihdellut Luonnonvarakeskuksen saalistilaston mukaan välillä 8 000-19 400, ollen keskimäärin n. 11 600 yksilöä⁷. Sen jälkeen lajin metsästystä rajoitettiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (711/2018), jonka jälkeen saalis väheni vuosina 2018 ja 2019 noin kolmasosaan ollen 2 900 ja 1 800 (ks. kaavio 1, vuoden 2018-2019 korostettu punaisella värillä). Saalistiedustelun pienestä otoksesta johtuen vuotuinen vaihtelu saalismäärän arvioissa on suurta, esimerkiksi vuonna 2013 allisaaliin arvioitiin olevan 19 400 yksilöä ± 13 500 yksilöä 95 %:n luottamusvälillä. Allin metsästykselle tyypillistä on muihin metsästettäviin vesilintulajeihin verrattuna erityisen suuret metsästäjäkohtaiset saaliit. Luonnonvarakeskuksen saalistilaston mukaan vuonna 2013 allisaalista saanut metsästäjä sai saaliiksi keskimäärin 11,3 allia (vrt. haahkalla 3,4 ja sinisorsalla 5,8 saaliiksi saatua lintua/metsästäjä)⁸.

Riistasaaalis muuttujina Vuosi. KOKO MAA, Alli.

Kaavio 2. Allisaalis Suomessa vuosina 2018-2022. Luonnonvarakeskus, metsästystilasto. Viitattu 30.5.2024. <https://www.luke.fi/fi/tilastot/metsastys>

Kokonaisverotus suhteessa kannan kokoon on alle 1% talvikannasta. Metsästys ei ole päätekiä, joka on taantumien taustalla, mutta kuitenkin osa kokonaisuolleisuutta. Suomen Riistakeskuksen tietojen mukaan vuonna 2016 2 % allisaaliista saatiin syyskuussa, 62 % lokakuussa, 34 % marraskuussa ja 2 % joulukuussa (n=401). Vuonna 2017 jakauma oli seuraava: syyskuu 3 %, lokakuu 91 %, marraskuu 7 % ja joulukuu 0 % (n=543). Vuosien 2016-2017 yhdistetyssä aineistossa allisaaliista noin 65 % ammuttiin merialueilta (pääosin Suomenlahdelta) ja noin 35 % sisämaasta.

Suurin osa Itämeren talvehtivasta kannasta muuttaa Suomen kautta syksyllä. Allin metsästys kohdistuu Venäjältä tulevaan päämuuttoon. Allin metsästyssaaliista on ollut pakollinen saalisilmoitusvelvollisuus vuodesta 2020 lähtien. Suomen riistakeskuksen mukaan vuosittaiset saalismäärät ovat olleet seuraavat: 2020: 596 yksilöä, 2021: 424 yksilöä, 2022: 296 yksilöä ja vuonna 2023: 230 yksilöä. Kokonaisverotus suhteessa kannan kokoon on alle 1 % talvikannasta.

Vuoden 2021 asetuksen perustelumuistion mukaan Euroopassa allisaalis oli arvion mukaan suuruusluokkaa 3 000 yksilöä, joka ammuttiin valtaosin Suomesta. Suuri osa muuttoreitin maista on keskeyttänyt allin metsästyksen. Tanskassa metsästettiin vuosina 2018-2020 vain koiraslintuja, saalis 2019/20 oli 965 koirasta ja allin

⁷ Luonnonvarakeskus, metsästystilasto. Viitattu 21.6.2018: <http://stat.luke.fi/metsastys>

⁸ Metsästys 2013. Riista- ja kalatalous – Tilastoja 6/2014. Suomen virallinen tilasto – Maa-, metsä- ja kalatalous. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos. 36 s. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/519912/rkt2014_6.pdf?sequence=1

metsästys kiellettiin kokonaan vuodesta 2020 lähtien⁹. Ruotsissa allisaalis 2017/18 oli 60-100 allia⁹ ja metsästys kiellettiin vuonna 2021. Venäjän saalismäärät eivät nykykäsityksen mukaan ole kovin merkittäviä.

2. Lainsäädäntö

2.1. KV- ja EU-tason lainsäädäntö

Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehty sopimus (AEWA)

Alli kuuluu Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000) piiriin. Vuonna 2015 AEWA-sopimuksen osapuolikokouksessa 9.-14.11.2015 (MOP 6) allin suojeluluokitusta muutettiin AEWA-sopimuksen liitteen 3 toimintasuunnitelman taulukossa sarakkeen A kategoriaan 1b, koska se on luokiteltu maailmanlaajuisesti uhanalaiseksi (vaarantunut) voimakkaan vähenemisen vuoksi. Kyseinen suojeluluokitus (A1b) tarkoittaa, että allin metsästys on kiellettävä. EU on asettanut luokittelulle varauman, mikä tarkoittaa sitä, että päätös ei oikeudellisesti velvoita EU:a, mutta komissio siitä huolimatta suosittaa jäsenmaita noudattamaan AEWA:n luokitusta¹⁰.

Suomen kanta oli tuolloin (E-kirje 59/2015 vp)¹¹, että Suomi ei kannattanut ehdotettua muutosta allin luokitukseen, koska katsottiin, ettei se ollut tuossa tilanteessa ajankohtainen. Osapuolikokouksessa oli tarkoitus hyväksyä allin kansainvälinen hoitosuunnitelma, jonka nopealla toimeenpanolla voidaan Suomen näkemyksen mukaan saada välittömästi aikaan näkyviä tuloksia. Esimerkiksi pilssiöljypäästöjen ratkaiseva vähentyminen ja sivusaaliskuolleisuuden hallinta vaikuttavat heti Itämeren alueella talvehtivien allien kuolleisuuden vähentymiseen. Suomen metsästyslainsäädäntö antaa mahdollisuuden toteuttaa adaptiivista metsästyksen säätelyä. Adaptiivisella metsästyksen säätelyllä tarkoitetaan metsästyksen sovittamista metsästettävän lajin kannan vaihteluihin. Osapuolikokouksen hyväksyttävänä oleva kansainvälinen hoitosuunnitelma pitää Suomen näkemyksen mukaan sisällään tarvittavan adaptiivisen metsästyssäätelyn kehittämisen. Suomi katsoi, että allin luokituksen muutos voidaan tarvittaessa ottaa esiin seuraavassa osapuolikokouksessa (MOP 7), jota ennen kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanon vaikutuksia voidaan jo arvioida. Tällöin voidaan tilanteesta riippuen harkita allin siirtämistä metsästettävistä lajeista lajeihin, joiden metsästys olisi kiellettävä tai pitää allin luokitus ennallaan. Mikäli Suomen ehdotusta ei hyväksytä, Suomi voi sitoutua allin metsästyksen määräaikaan kieltämiseen (moratorio), mikäli se lisäksi katsotaan kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanon yhteydessä tarpeelliseksi toimenpiteeksi.

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta yhtyi asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen sitä, että myös muita allikannan muutoksiin vaikuttavia tekijöitä kuin metsästysvaikutuksia tulee selvittää. Eduskunnan ympäristövaliokunta kannatti valtioneuvoston kannan mukaisesti allin kansainvälisten hoitosuunnitelmien hyväksymistä osapuolikokouksessa. Ympäristövaliokunta toteaa, että Itämeren allikanta on taantunut, ja kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN on määritellyt allin maailmanlaajuisesti vaarantuneeksi lajiksi. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä allin hoitosuunnitelman hyväksymistä sekä sen vaikuttavaa, kattavaa ja nopeaa täytäntöpanoa Itämerellä. Valiokunta korostaa myös sitä, että mikäli allikanta ei toimista huolimatta käänny kasvuvuon, tulee muita kuin metsästyksen kieltämistä koskevia hoitotoimenpiteitä pyrkiä ensisijaisesti tehostamaan edelleen.

⁹ Strout, D.A. Review of data on Birds Directive Annex II species with non-Secure status. 4th Meeting 1.12.2023. Document no: TRFB 23-12-02. Version 9.7, 13.9.2023. Sivut 49-52. <https://circabc.europa.eu/ui/group/e21159fc-a026-4045-a47f-9ff1a319e1c5/library/aba793b8-e0e3-4546-bc99-a8aa4866bf3a/details>

¹⁰ EU:n komission kirje 18.1.2016 Ref. Ares(2016)242718 Note to the members of The ORNIS Committee

¹¹ Valtioneuvoston selvitys: Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelemisesta tehdyn sopimuksen (AEWA) muuttaminen. E 59/2015 vp. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_59+2015.aspx

Kansainvälisen sopimuksen kokous (MOP 6) päätti kuitenkin muuttaa suojeluluokitusta vastoin Suomen kantaa. Samassa kokouksessa hyväksyttiin kuitenkin AEWA:n allin kansainvälinen hoitosuunnitelma¹², joka mahdollistaisi sopeutuvan metsästyksen säätelyn ja rajoitetun metsästyksen, jolla varmistetaan metsästyksen mitoittamisen kestäväälle tasolle.

Allin kansainvälisen hoitosuunnitelman pitkän aikavälin tavoitteena on elvyttää allikanta suotuisalle suojelun tasolle ja pois IUCN:n uhanalaisten lajien listalta. Sen vuoksi suunnitelman tarkoituksena on vähentää merkittävästi suoraa ihmisen aiheuttamaa kuolleisuutta ja saada parempi käsitys vähenemisen aiheuttavista tekijöistä vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteina on siksi parantaa populaation säilyvyyttä ja täyttää tiedoissa olevia puutteita. Säilyvyyden parantamiseksi keskeisiä tavoitteita ovat: laivaliikenteen vaikutusten - erityisesti öljyvahinkojen ja häirinnän - vähentäminen; kalastuksen sivusaaliskuolleisuuden merkittävä vähentäminen sekä metsästyksen, mikäli sitä jatketaan, määrän mitoittaminen kestäväälle tasolle.

Hoitosuunnitelman metsästystä koskevien toimenpiteiden avulla metsästysverotus säädettäisiin kestäväälle tasolle koko muuttoreitin valtioiden yhteistyössä. Toimenpiteinä on 1) metsästysmäärien kestävyttä arvioidaan asiantuntijoiden toimesta ja kansainvälinen työryhmä tekee tarvittaessa suosituksia, mikäli nykyiset metsästyskäytännöt katsotaan kestävämmäksi; 2) arvioidaan koiraisiin kohdennetun valikoivan metsästyksen hyötyä, ja edistettäisiin sitä, mikäli se olisi kestävää ja käytännössä mahdollista; 3) tiedotetaan metsästäjille allin vakavasta taantumasta ja tarpeesta rajoittaa allin metsästystä. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan seuraavien indikaattorien avulla: 1) saalistilastot ja muut tiedot metsästyksen kestävyden arvioimiseksi kerätään ja raportoidaan; 2) kestävyden arvioiden mukaan metsästys olisi kestäväällä tasolla; 3) sopeutuvan metsästyksen säätelyn prosessi on käynnistetty ja sitä toimeenpannaan tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa, joissa metsästys on sallittu, ja 4) metsästäjät on informoitu tarpeesta rajoittaa allin metsästystä.

Allin kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanoa edistävä AEWA:n Euroopan merisorsatyöryhmä piti ensimmäisen kokouksensa 9.-10.12.2020. Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on lisätä kansainvälistä yhteistyötä allin kansainvälisen hoitosuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseksi ja rajoittaa samalla allin metsästystä merkittävästi, jotta metsästys ei vaikuttaisi kantaa merkittävästi vähentävästi.

Monet allin hoitosuunnitelmassa esitetyt suojelutoimenpiteet vaikuttavat myös muihin merisorsiin ja vesilintuihin. Jäsenvaltioiden tuleekin arvioida toimenpiteiden toteuttamisessa myös, sitä miten toimenpiteiden toteuttaminen voisi hyödyttää myös muita lajeja, erityisesti niitä, jotka ovat uhanalaisia tai taantuvia.

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on, että allit siirtyisi AEWA:n suojeluluokituksessa lajiksi, jonka metsästys olisi sallittua kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa, joka toteuttaisi sopeutuvan metsästyksen säätelyn periaatteita (engl. *adaptive harvest management, AHM*), kuten metsähanhen (*anser fabalis fabalis*) kohdalla on toimittu.

Euroopan Unionin lintudirektiivi (2009/147/EY)

Allin metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Allit kuuluu lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon.

¹² Hearn, R.D., Harrison, A.L & Cranswick, P.A. 2015. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Long-tailed Duck (*Clangula hyemalis*). AEWA Technical Series No. 57. Bonn, Germany. http://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/aewa_ts57_issap_ltd.pdf

Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B-osassa lueteltuja lajeja saa metsästä niissä jäsenvaltioissa, jotka liitteessä on erikseen mainittu: Suomi, Ruotsi, Viro, Latvia, Tanska, Irlanti, Ranska sekä Iso-Britannia ja Pohjois-Irlanti.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

Euroopan Unioni on jättänyt AEWA-sopimuksen liitteiden muutoksiin varaukset, sillä komissio ei aio avata lintudirektiivin liitteitä lyhyellä aikavälillä ja poistaa AEWA:ssa metsästyskieltoon siirrettyjä lajeja EU:n metsästettävien lajien Liite II:sta. Komissio vaatii kuitenkin periaatteessa jäsenmaita kieltämään AEWA-sopimuksessa metsästyskiellon piiriin siirrettyjen lajien metsästyksen ja vetoaa lintudirektiivin 7 artiklan velvoitteeseen, että jos metsästys sallitaan, jäsenvaltion on voitava osoittaa, että se on kestävä.

EU:n biodiversiteettistrategian myötä komissio on tehostamassa lintudirektiivin toimeenpanoa merkittävästi. Komissio toteaa, että biodiversiteettistrategian ydin on direktiivien tehokkaampi toimeenpano, joten se uhkaa käynnistää jäsenvaltioita vastaan valvontamenettelyjä, mikäli metsästys sallitaan, vaikka kantojen elvyttämiseksi ei tehdä riittäviä toimenpiteitä.

Komissio korostaa lintudirektiivin tulkintaohjeen linjausta, että vähenevän lintulajin metsästys ei voi olla kestävä (juridinen edellytys metsästyksen sallimiselle lintudirektiivin 7 artiklassa), ellei se ole osana toimivaa hoitosuunnitelmaa, joka sisältää myös eläinympäristöjen hoidon ja muita tarvittavia toimenpiteitä, joiden yhteisvaikutuksella taantuma lopulta pysähtyy ja kanta kääntyy elpymään.

EU:n komission julkaisi 23.10.2020 ehdotuksen suunnitelmaksi ”Heikentyneessä tilassa olevien metsästettävien lintulajien suojelutilanteen parantaminen”. EU-tasolla taantuneita lajeja ovat mm. allin, jouhisorsa, punasotka, tukkasotka, heinätavi, haapana, lapasorsa, tukkakoskelo, nokikana ja tavi. Komissio on perustanut vuoden 2022 alussa työryhmän taantuvien lajien elvyttämiseksi (Task Force on Recovery of Bird Species)¹³. Työryhmä on pitänyt ensimmäisen kokouksen 18.3.2022 ja sen jälkeen kokoukset 7.11.2022, 21.3.2023 ja 19.4.2024. Komissio vetoaa lintudirektiivin 7 artiklan velvoitteeseen, että ennen taantuvien lajien metsästyksen sallimista, jäsenvaltion on osoitettava, että metsästys on kestävä. Komissio korostaa lintudirektiivin tulkintaohjeen linjausta, että vähenevän lintulajin metsästys ei voi olla kestävä (juridinen edellytys metsästyksen sallimiselle lintudirektiivin 7 artiklassa), ellei se ole osana toimivaa hoitosuunnitelmaa, joka sisältää myös elinympäristöjen hoidon ja muita tarvittavia toimenpiteitä, joiden yhteisvaikutuksella taantuma lopulta pysähtyy ja kanta kääntyy elpymään.

Komission 7.11.2022 työryhmässä esittelemässä lähestymistavassa¹⁴ esitetään allin¹⁵ osalta sitä, että se luokitellaan luokkaan 2: lajeihin, joilla säilyvyys on kriittinen/tärkeä tekijä populaation dynamiikassa ja metsästyksellä ei ole kriittistä/tärkeää vaikutusta säilyvyyteen. Lähestymistavassa on esitetty tällaisille lajeille toimenpiteet sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä lajin metsästystä voitaisiin sallia vasta sen jälkeen, kun kestävä metsästyksen taso on arvioitu. Rajoitettu ja valvottu metsästys (vähintään saalistieto-

¹³ Document “NADEG Task Force on the recovery of bird species Terms of Reference”, Saatavilla CIRCA BC:ssä: <https://circabc.europa.eu/ui/group/fcb355ee-7434-4448-a53d-5dc5d1dac678/library/6dc56019-3f3c-4d9f-a1a0-a1de05206dee/details>

¹⁴ Approach towards Annex II species not in a secure status. Overview of its implementation. Joseph van der Stegen, Nature Conservation Unit DG Environment. 2nd Meeting of the Task Force of the Recovery of Birds. 7.11.2022.

¹⁵ Review of data on Birds Directive Annex II species with non-Secure status. Version 8 – For the specifications of the contract on the recovery of birds. 26.4.2022. S. 36-38. <https://circabc.europa.eu/ui/group/e21159fc-a026-4045-a47f-9ff1a319e1c5/library/9e0cbe4a-ca32-4dfc-8014-6f8f205c7c98/details>

jen kerääminen ja säännöllisin väliajoin tehty arviointi metsästyksen vaikutuksista, mikä osoittaisi sen kestävyden) voitaisiin sallia arvioinnin ja sen lisäksi muut tarvittavat toimet on tunnistamisen perusteella (esimerkiksi valmisteltu elinympäristöjen hoitosuunnitelma). Edellisten lisäksi keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä lajin metsästystä voitaisiin sallia vasta sen jälkeen, kun muut tarvittavat toimenpiteet on toteutettu (esimerkiksi toteutettu elinympäristöjen hoitosuunnitelma).

EU:n taantuvien lajien työryhmässä on koottu saatavilla olevaa tutkimustietoa lajin kannanvaihteluiden syistä. Komission 1.12.2023 työryhmässä esittelemässä tietojen koosteessa laji on edelleen luokiteltu luokkaan 2 (Poikastuotto on kannanvaihtelun pääasiallinen tekijä ja metsästyksellä ei ole kriittistä/tärkeää roolia säilyvyyteen)¹⁶.

2.2. Kansallinen lainsäädäntö

Metsästyslaki ja sen nojalla annetut säädökset

Metsästyslain (615/1993) 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuositaisella yleisellä rauhoitusajalla. Metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:n 1 momentin 16 kohdassa on säädetty allin yleinen rauhoitusajaksi 1.1.–20.8. kello 12.00 saakka. Lisäksi metsästyslain 38 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästyksen tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulevalla lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kieltä voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltä tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kieltä voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kieltä koskee.

Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltä tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa metsästyslain muuttamisen yhteydessä. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä.

Saalistilastoinnin tarkentamiseksi metsästysasetuksen 5 a § (392/2018) on muutettu siten, saaliiksi saadusta allista olisi tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Asetuksen muutos tuli voimaan 1.8.2020 alkaen.

¹⁶ Strout, D.A. Review of data on Birds Directive Annex II species with non-Secure status. 4th Meeting 1.12.2023. Document no: TRFB 23-12-02. Version 9.7, 13.9.2023. Sivut 49-52. <https://circabc.europa.eu/ui/group/e21159fc-a026-4045-a47f-9ffa319e1c5/library/aba793b8-e0e3-4546-bc99-a8aa4866bf3a/details>

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (711/2018, 592/2011) allin metsästys kiellettiin kokonaan sisämaassa ja merialueelle asetettiin metsästäjäkohtainen saaliskiintiö enintään 5 allia vuorokaudessa vuosina 2018-2023.

3 Suomen riistakeskuksen esitys 16.4.2024

Suomen riistakeskus on tehnyt esityksen maa- ja metsätalousministeriölle metsähanhen metsästyksen rajoittamiseksi (Suomen riistakeskus 16.4.2024, asianumero 163/00.01.00.00/2024).

”Suomen riistakeskus esittää allin metsästyksen rajoittamista siten, että lajia saa metsästää metsästysvuosina 1.8.2024–31.7.2027 vain merialueella ja mereen rajoittuvilla saarilla ja luodoilla, lisäksi allille säädetään 5 linnun metsästäjäkohtainen vuorokausikiintiö. Esitetty rajoitus jatkaisi vuodesta 2018 lähtien ollutta allin metsästyksen rajoitusta kolmella vuodella.

Alli on Itämeren runsaslukuisin merisorsa, jonka kanta on voimakkaasti taantunut. Alli on kansainvälisesti luokiteltu vaarantuneeksi ja kansallisesti laji on luokiteltu silmällä pidettäväksi. Läntisen Siperian ja Pohjois-Euroopan kannan suuruudeksi arvioidaan 1,6 miljoonaa yksilöä. Suurin osa Itämeren talvehtivasta kannasta muuttaa Suomen kautta syksyllä. Suomen talvehtivaksi kannan suuruudeksi on arvioitu noin 20 000 yksilöä.

Alli kuuluu AEWA-sopimuksen piiriin ja sen luokituksen perusteella allin metsästys tulisi kieltää. EU on asettanut luokittelulle varauman, joka mahdollistaa juridisesti lajin metsästyksen. Allille on laadittu kansainvälinen hoitosuunnitelma.

Allin metsästys kohdistuu Venäjältä tulevaan päämuuttoon. Allin metsästyssaaliista on ollut pakollinen saalisilmoitusvelvollisuus vuodesta 2020 lähtien. Vuosittaiset saalismäärät ovat olleet seuraavat: 2020: 596 yksilöä, 2021: 424 yksilöä, 2022: 296 yksilöä ja vuonna 2023: 230 yksilöä. Kokonaisverotus suhteessa kannan kokoon on alle 1 % talvikannasta.

Biologisesti tarkasteltuna toteutunut allin metsästys ei vaaranna kannan kasvua. Koko Länsi-Siperian populaatioon kohdistuvan metsästyssaaliin suuruudeksi arvioidaan enintään 7000 yksilöä, jolla ei arvioida olevan vaikutusta kannan kehitykseen.

Pyynnin rajoittaminen esityksen mukaisesti merialueelle turvaa merilinnustuskulttuuria, ja muuta saaristolinnustoa hyödyntävää pienpetopyyntiä. Lisäksi Suomen riistakeskus esittää voimavarojen suuntaamista allin kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanoon ja kannanseurantaan, jotta saadaan mahdollisimman pian tarkempi tieto kannan tilasta. Lisäksi allille tulisi laatia kansainvälinen metsästysverotusmalli.”

4 Metsästyksen rajoittaminen 1.8.2024-31.7.2027 välisenä aikana

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin allin metsästys kokonaan sisämaassa ja rajoitettaisiin metsästystä merialueella metsästäjäkohtaisella saaliskiintiöllä metsästysvuosina 2024-2025, 2025-2026 ja 2026-2027.

1 § Allin metsästys

Allin metsästys kiellettäisiin koko maassa lukuun ottamatta merialuetta sekä mereen rajoittuvia saaria ja luotoja.

2 § Metsästäjäkohtainen saaliskiintiö

Allin metsästyksen metsästäjäkohtainen saaliskiinti olisi enintään viisi (5) allia vuorokaudessa.

3 § Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä elokuuta 2024 ja se olisi voimassa 31 päivään heinäkuuta 2027 asti.

5 Esityksen vaikutukset

Esityksen arvioidaan vähentävän Itämerellä talvehtivan kannan kuolleisuutta ja siten merkittävästi pienentävän metsästyksen kantaa vähentävää vaikutusta. Toimenpide kasvattaa todennäköisyyttä, että kannan lasku pysähtyy. Metsästyksen rajoittaminen ei kuitenkaan yksistään luultavasti paranna oleellisesti allikannan tilaa Itämerellä, sillä merkittävimpiä syitä taantumaan arvioidaan todennäköisimmin olevan elinympäristöjen muutokset ja niistä johtuva poikastuoton pienentyminen Pohjois-Venäjällä, öljypäästöt sekä kalastuksen aiheuttama sivusaaliskuolleisuus talvehtimisalueilla.

Suomessa talvehtivien lintujen osuus talvikannasta kasvaa, jolloin on mahdollisuus, että Suomen verotus suhteessa kannan kokoon saattaisi kasvaa, mikä voi jatkuessaan heikentää kannan elpymispotentiaalia. Vaikka allin nykyinen metsästyskuolleisuus suhteessa kannan kokoon on pieni, alle 1 % talvikannasta, metsästyksen rajoittaminen on käytännössä merkittävin Suomessa mahdollinen toimenpide kansainvälisellä tasolla allikannan hyväksi, sillä allia metsästetään juuri Suomessa.

Vuosina 2010-2017 keskimääräinen saalis oli 11 600 ja vuosien 2018-2019 metsästysrajoitusten aikana saalis oli keskimäärin 2 350. Vuodesta 2020 voimassa olleen saalisilmoitusvelvollisuuden mukaiset saalismäärät vuosina 2020-2023 olivat: 596, 424, 296 ja 230. Asetuksen arvioidaan vähentävän saalismäärää yli 90 % verrattuna ennen metsästysrajoituksia vuosina 2010-2017 toteutuneeseen keskimääräiseen saaliiseen.

Allin kansainvälisessä hoitosuunnitelmassa korostetaan sitä, että toteutettaessa sen toimenpiteitä jäsenvaltioiden tulee arvioida toimenpiteiden toteuttamisessa myös, sitä miten toimenpiteiden toteuttaminen voisi hyödyttää myös muita lajeja, erityisesti niitä, jotka ovat uhanalaisia tai taantuvia.

Luonnonvarakeskuksen saalistilaston mukaan vuosina 2009-2017 alleja saaliiksi saaneiden metsästäjien määrä on vaihdellut 700 - 2 000 metsästäjän välillä. Vuosina 2018 ja 2019 saalista saaneiden metsästäjien määrät olivat 700 ja 300. Suomen saaristossa merilinnustuksella on pitkät perinteet. Perinteisesti merilinnustajat ovat aktiivisesti hoitaneet saariston linnustoa esimerkiksi pienpetopyynnin ja pöntötyksen keinoin. Saariston merilinnustus ja lintukantojen hoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, missä yksittäisen lajin poistaminen metsästettävien lajien joukosta voi vaarantaa koko perinteen ja saaristolinnuston tulevaisuuden. Saaristo on allin osalta talvehtimisaluetta, eikä pienpetopyynnillä ole suoraa positiivista vaikutusta allikannan tilaan. Myöhäissyksyllä allia on kuitenkin ainoa riistavesilintu, jota metsästetään saaristossa. Allin metsästyksen yhteydessä on mahdollista tehdä muuta saaristolinnustoa tukevaa toimintaa kuten poistaa minkkejä ja supikoiria. Riistanhoitotyöllä on merkittäviä positiivisia vaikutuksia voimakkaasti taantuneiden pilkkasiiven (kansainvälisesti vaarantunut, kansallisesti erittäin uhanalainen) sekä haahkan kannanhoitoon ja laajemmin saaristolinnustolle. Metsästyksen kieltäminen kokonaan merialueella käytännössä poistaisi merilinnustuksen mahdollisuuden myöhäissyksyllä ja siten todennäköisesti vähentäisi metsästäjien liikkumista saaristossa myöhäissyksyllä. Sen vuoksi metsästys kiellettäisiin kokonaan sisämaassa, mutta merialueilla sitä rajoitettaisiin saaliskiintiöllä, jotta säilytetään metsästäjien motivaatio liikkua saaristossa myös myöhäissyksyllä, mikä ylläpitäisi mahdollisuuksia myös saariston pienpetopyyntiin ja muita vesilintulajeja hyödyttäviin riistanhoitotoimenpiteisiin.

6 Asian valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esitys perustuu Suomen riistakeskuksen 16.4.2024 tekemään esitykseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, MMM/ruokaosasto, ympäristöministeriö, sisäministeriö, poliisihallitus, rajavartiolaitos, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus, Helsingin yliopisto/Metsätieteiden osasto/Wetland Ecology Group, Helsingin yliopisto / Ruralia-instituutti, Luonnontieteellinen keskusmuseo, Metsähallitus, ELY-keskukset, Saamelaiskäräjät, Suomen Metsästäjäliitto ry, Suomen Ammattiriistanhoitajat ry, Luonnon- ja riistanhoitosäätiö, Suomen Kennelliitto ry:n metsästyskoiratyöryhmä, Metsästysspanielit ry, Suomen Pystykorvajärjestö r.y., Kanakoirakerho ry, Saksanseisojakerho ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, BirdLife Suomi ry, WWF Suomi, Luonto-Liitto, Natur och Miljö r.f., Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY ja Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry.

Lausunnoissa todettiin pääosin seuraavaa:

Suomen riistakeskus lausuu, että asetusluonnos perustuu riistakeskuksen 16.4.2024 tekemään esitykseen ja riistakeskus pitää tarkoituksenmukaisena esitettyjä rajoituksia. Suomen riistakeskukselle ei ole tullut mitään sellaista uutta tietoa esityksen antamisen jälkeen allin osalta, joka antaisi aiheita muuttaa asetusluonnoksessa esitettyjä rajoituksia. Suomen riistakeskuksella ei ole huomauttamista asetus- tai muistioloennosten asiasisältöön. Suomen riistakeskus on toimittanut lausuntonsa yhteydessä alueellisilta riistaneuvostoilta kootut lausunnot. Uudenmaan alueellinen riistaneuvosto pitää hyvänä, että allin metsästys olisi sallittua merialueilla, viiden allin metsästäjäkohtainen vuorokausikiintiö on sopiva. Uudenmaan alueellisella riistaneuvostolla ei ole huomautettavaa asetusluonnokseen. Lapin alueellisella riistaneuvostolla ei ole huomautettavaa.

Ympäristöministeriö katsoo, että huomioiden allin kannan voimakas taantuminen, metsästyksen kieltäminen kokonaan sisämaassa ja rajoittaminen merialueella kolmeksi vuodeksi on perusteltua.

Luonnonvarakeskus lausuu, että Luke pitää allin metsästyksen rajoittamisen jatkamista perusteltuna ja tukee luonnoksen asetusta. Luke tukee ministeriön pyrkimystä saada allin AEWAsopimuksen suojeluluokituksessa lajiksi, jonka metsästys voitaisiin sallia kansainvälinen hoitosuunnitelman puitteissa. Saalistilastojen mukaan Suomen metsästysmäärät ovat viime vuosina olleet joitakin satoja lintuja. Kun metsästys on kokonaan kielletty Tanskassa ja Ruotsissa, on allin kokonaissaaliin määrä pieni suhteutettuna Itämeren talvehtivaan kantaan (alle 1 %). Luke huomauttaa, että allin Suomessa talvehtivan kannan osuus on suurentunut ilmastonmuutoksen myötä, jolloin aiempaa suurempi osuus Itämerellä talvehtivasta kannasta talvehtii Suomen merialueilla. Allia voi metsästää Suomessa syksyllä varsin pitkän ajan (1.9.–31.12.), ja suurin osa saaliista saadaan lokakuussa. Luke katsoo, että kokonaissaaliin kontrolloimiseksi vuosikohtainen kiintiö olisi vuorokausikohtaista kiintiötä tarkoituksenmukaisempi rajoituskeino.

Suomen ympäristökeskus SYKE lausuu, että metsästysrajoitukset ovat tärkeitä Itämerellä talvehtivan allikannan kuolleisuuden vähentämisen kannalta. Metsästyksen kieltäminen sisävesillä vähentää osaltaan Suomen pienen pesimäkannan kuolleisuutta. Merialueen saaliskiintiöillä on vaikutusta Venäjän pohjoisosissa pesivän ja Suomen läpi muuttavan kannan kuolleisuuteen. Päiväkohtainen saaliskiintiö ei kuitenkaan ole riittävä ratkaisu alliin kohdistuvan metsästyspaineen vähentämiseksi. Päiväkohtainen kiintiö ei aseta vuotuista kattoa metsästettävälle allimäärälle ja hyvien säiden vallitessa metsästyspäiviä voi kertyä useita. Suomen ympäristökeskus esittää, että allin metsästystä koskeva metsästäjäkohtaisen vuorokausikiintiön sijaan määrättäisiin metsästysvuosittaisesta metsästäjäkohtaisesta 15 allin kiintiöstä. Vuosittainen kiintiö on toimivampi ratkaisu myös metsästäjän kannalta, mikäli sääolojen vuoksi metsästyspäiviä ulkosaaristossa kertyy vähän.

Metsähallitus lausuu, että allikanta on heikentynyt maailmanlaajuisesti ja mm. Ruotsi ja Tanska ovat lopettaneet allin metsästyksen muutama vuosi sitten. EU:n Task Force on the Recovery of Birds:in 28.6.2024 pideytyssä kokouksessa esitettiin, ettei metsästys ole tällä hetkellä kriittinen allin kantaan vaikuttava tekijä. Suomen metsästysmäärät ovat tällä hetkellä varsin pieniä, joten asetusluonnoksessa esitetty allin metsästyksen metsäs-

täjäkohtainen saaliskiintiö (enintään 5 allia vuorokaudessa) ei liene nykytilanteessa liian suuri. Toki, jos sääolosuhteet ovat syksyllä erinomaiset, metsästyksen kokonaismäärä voi olla huomattavastikin suurempi kuin muutamana viime vuotena, jolloin syksyt ovat olleet erittäin tuuliaisia eikä alliluodoille ole päästy. Riistakeskuksen tulisi varmistaa jatkossa, että allimetsästäjät ilmoittavat saaliinsa luotettavasti ja myös silloin, kun saalista ei ole tullut. Tällä tavoin saataisiin tarkkaa tietoa metsästäjien pyyntipäivistä ja saalismääristä.

Saamelaiskäräjät näkee allikannan turvaamistoimet tärkeinä. Lisäksi Saamelaiskäräjät pitää erityisen tärkeänä perinteisen saamelaisen keväisen linnunpyyntikulttuurin mahdollistamista ja turvaamista. Saamelaiskäräjät pyytää maa- ja metsätalousministeriötä kiireellisesti aloittamaan neuvottelut Norjan ja Ruotsin valtioiden kanssa yhteneväisen näkemyksen löytämiseksi alkuperäiskansa saamelaisten keväisen linnunpyyntikulttuurin sekä allikannan turvaamiseksi. Saamelaiskäräjät ei tässä vaiheessa kommentoi metsästäjäkohtaista saaliskiintiöehdotusta.

Suomen Metsästäjäliitto r.y. pitää esitystä ja sopeutuvan metsästysverotuksen säätelytavoitetta perusteltuna ja kannattaa esitettyä viiden allin vuorokautista metsästäjäkohtaista saaliskiintiöintiä.

BirdLife Suomi ry lausuu, että allin metsästyksen rajoittaminen on tarpeen. Laji on todettu maailmanlaajuisesti vaarantuneeksi. Allikannan heikon tilan vuoksi Ruotsi ja Tanska ovat kieltäneet metsästyksen kokonaan. Miellemme Suomen tulisi toimia samoin. Suomi on pohjoisena maana erityisen riippuvainen siitä, miten muut muuttoreitin ja talvehtimisalueiden maat huolehtivat vesilintukantojen hyvinvoinnista. Ministeriön esitys, että Suomi jatkaa maailmanlaajuisesti uhanalaisen lajin metsästämistä heikentää Suomen uskottavuutta Euroopan muuttoreittitason kantojen hoitoa ja kestävästä metsästästä edistävänä toimijana.

Suomen Luonnonsuojeluliitto kannattaa allin metsästyksen rajoitusten jatkamista, mutta esittää että maailmanlaajuisesti uhanalainen laji rauhoitettaisiin kokonaan. Näin on jo tehty mm. Ruotsissa ja Tanskassa. Luonnonsuojeluliitto esittää periaatteeksi kaikkien muidenkin uhanalaisten riistalajien rauhoittamista. Lisäksi kannattaa ottaa huomioon EU:ssa menossa oleva kestävä metsästästä koskeva prosessi (EU Task Force on the Recovery of Bird Species), jossa on näitä ja muitakin lajeja käsitelty. Luonnonsuojeluliitto muistuttaa, että vuonna 2021 lausunnolla ollut asetus ravintohoukuttimen käytön kieltämisestä vesilintujen metsästyksessä kannattaisi nyt toteuttaa. Yleisemmin lintujen yleisiin rauhoitusaikeisiin metsästysasetuksessa liittyy väärinkäsityksen mahdollisuus: Jos joku metsästäjä katsoo vain varsinaisen metsästysasetuksen 24 §:n rauhoitusaikeja, hän ei välttämättä huomaa erikseen annettuja asetuksia, joilla lajeja on rauhoitettu tai niiden metsästysaikoja rajoitettu. Olisi kätevintä ja käyttäjäystävällisintä tehdä tällaiset rajoitukset aina suoraan metsästysasetuksen 24 §:ään. Silloin ei näiden lajien salametsästystilanteisakaan metsästäjä voisi vedota säännösten epäselvyyteen.

Suomen Kennelliitto lausuu, että osana allin hoitosuunnitelmaa kiintiön asettaminen allin metsästämistä saatamiseksi kestäväälle tasolle, on Kennelliiton näkemyksen mukaan riittävä ja oikein mitoitettu toimenpide. Metsästysmahdollisuuden säilyttäminen motivoi metsästäjiä myös saaristoalueilla tapahtuvaan pienpetojen pyyntiin.

Suomen Pystykorvajärjestö ry lausuu, että se edustaa kolmen perinteisen metsästyspystykorvarodun (suomenpystykorva, karjalankarhukoira ja pohjanpystykorva) harrastajia valtakunnallisesti jäsenmäärämme ollessa tällä hetkellä n. 5100. Järjestömme roduilla metsästetään kaikenlaista riistaa pääpainon ollessa suurriistassa (hirvi, karhu), kanalinuissa (metso, teeri, pyy) ja pienpedoissa (supikoira, näätä, minkki). Järjestömme rotujen käyttö em. lajien (punasotka, alli, metsähanhi) metsästyksessä on marginaalista. Suomen Pystykorvajärjestö kannattaa kaikkia laillisia keinoja, joilla voidaan taata em. lajien elinvoimaisuus ja metsästysharrastuksen jatkuminen niin koirien kera kuin muutenkin.

Suomen Noutajakoira järjestö ry pitää esitystä perusteltuna ja kannattaa esitettyä viiden allin vuorokautista metsästäjäkohtaista saaliskiintiötä.

Suomen riistakeskus on järjestänyt riistanhoitoyhdistysten kuulemista varten 20.6-31.7.2024 välisenä aikana internetkyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistykset voivat antaa lausuntonsa sähköisesti koskien lausuttavaa

asiaa. Riistanhoitoyhdistyksistä yhteensä 19 vastasi lausuntopyyntöön. Enontekiön, Haapajärven-Reisjärven, Haapaveden, Hattulan-Kalvolan, Hyrynsalmen-Ristijärven, Hyvinkään, Kajaanin, Keski-Karjalan, Kurikan, Kurun, Lavian seudun, Orimattilan, Oulun, Paltamon, Ruoveden, Sallan, Sotkamon, Suolahden-Sumiaisten ja Vehkalahden-Haminan riistanhoitoyhdistyksillä ei ole huomautettavaa tai kannattivat esitystä.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:lla ei ole huomautettavaa tehtyyn esitykseen.

Sisäministeriöllä, Poliisihallituksella, Rajavartiolaitoksella ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f:llä ei ole lausuttavaa.

7 Voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 20 päivänä elokuuta 2024 ja se olisi voimassa 31 päivään heinäkuuta 2027 asti.